

DEBRECZEN

Debrecen, József királyi herceg-utca 1. (Béka-bérláz.) — Telefon: 113. szám. Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Egyes szám ára: 4 oldalas 1 pengő
6 oldalas 1'50, 8 oldalas 2 pengő.

Lakásinség

Még a háború előtti években is meglehetősen lakáshiány mutatkozott Debreczenben. Magoss György és Vásáry István polgármestere óta alig történt építkezés. A múlt világháborút követő évtized fellendülése után teljes lepedés következett be a városfejlesztés és az építkezés terén. Az átkos fasizta-háború által kiprovoált bombatámadások pedig betetőzték a bajt, a lakások ezrel pusztultak el, illetve rongálódtak meg és váltak lakhatatlanná.

Ha hozzávesszük ehhez még azt is, hogy Debreczenben számtalan egészségtelen lakás volt, melyek az idők folyamán emberi lakhatásra teljesen alkalmatlanná váltak, ha számításba vesszük, hogy igen sok szegény család húzódtott meg nedves, szűk, alacsony pincelakásokban és ezeknek természetes kívánságuk emberibb elhelyezést találni, ha figyelembe vesszük, hogy a háborús viszonyok következtében beállott átmeneti csökkenés után a város lakossága nőttön nő, akkor világosan megmutatkozik, hogy a lakásprobléma olyan kérdés, mellyel behatóan foglalkozni kell. Önmagától ezen téren javulás nem következik be, észszerű beavatkozásra van szükség.

Ha még hátrétek is miniatúr volt Debreczenben a lakás-termelés, akkor bizonyos, hogy a mai anyaghiány mellett még kevésbé lehet arra számítani, hogy javulás következék be ezen a téren. Lakás pedig kell. Sok-száz, de talán több ezer is. Mi tehát a teendő? A kérdés vizsgálatait az kellene előbb tisztázni, hogy állami vagy városi feladattal állunk-e szemben? Önként feleltünk az a meglátás, hogy a feladat túlnő egyes városok hatáskörén. Márcsak azért is, mert egyik város nagyobb mértékben károsodott a háború következtében, mint a másik. Egyik város husz-három, sőt negyvenötven százalékos épületkárt szenvedett, míg a másik alig valamit, vagy éppen szerencsésen elkerülte a bomba- és más háborús károkat. Hogy ebből a tényből milyen következtetést lehet levonni, az al most nem kívánunk bővebben foglalkozni. Sokkal inkább azoknak a módoknak keresésével, melyek pillanatnyilag hoznak valamit enyhülést a lakásügyben.

Meg kell állapítani, hogy bizonyos letargia mutatkozik ezen a téren. Számtalan bombakárt szenvedett lakást lehetne aránylag kevés munkával és áldozattal helyrehozni. Egy séta a városban látni házakat, ahol csak a cserepet kellene rendezni, ablakokat, antókat helyreállítani és mégis üresen, plszkosan állóznak az utcára kitördeltetett üvegtől, vagy bedeszkázva árulják el a sivárságot és gyámoltalanságot.

Hát legelőbb is minden évvel és esztendővel a könnyen helyrehozható lakások renoválására kell törekedni. Ezt kell elősegíteni a városnak és általában minden községnek. A legelőbb akadály, hogy nehezen és megrágrágán lehet hozzájutni a legminimálisabb mennyiségű anyaghoz, mászhez, építőanyaghoz, cseréphez. A háztulajdonos megborrad a költségekkel. Vagy nem bírja, vagy nem is akarja. Mondjuk egy kétszobás

Ruténia egyesülni kíván a Szovjet-Unióval Tito csapatai Karinthiában - Churchill kijelentése az újabb hármastalálkozóról - Elfogták Wessenmayer volt budapesti német követet A moszkvai rádió leleplezi a német nácik mesterkedéseit

Az európai háború utolsó részében is elmul. A Szovjet Tudósító Iroda legutóbbi hadművelleti jelentése közli, hogy a fogoly német katonák és tiszték átvétele valamennyi arvonalon befejezést nyert. Ez a közlés azt jelenti, hogy Csehszlovákia is teljesen megszünt egy német csoportok ellenállása.

RUTÉNIA

A mai külpolitikai hírek sorában érdeklődésre tarthat számot a Ruténiáról szóló hír. Eszerint Firlinger csehszlovák miniszterelnök bejelentette, hogy Ruténiában, Csehszlovákia keleti részében autonóm kormány alakult. Ez a kormány — mondta a miniszterelnök — annak a kívánságának adott kifejezést, hogy Ruténia egyesüljön a Szovjet-Unióval. Benes elnök kijelentette, hogy ezt a kérdést a lehető legbarátságosabb légkörben akarja megoldani Moszkvával. A prágai rádió jeleni, hogy Benes elnök ma megérkezék Prágába.

TRIESZTI S KARINTHIA

A trieszti kérdést több jelentés taglalja és újabb Karinthia is bekerült a megoldandó problémák sorozatába.

A „Times” diplomáciai tudósítója a következőket írja: Minden jel arra mutat, hogy a Tironak benyújtott jegyzéket a trieszti kérdéssel kapcsolatban nyilvánosságra hozzák, hogy ilyen módon széles körben ismertessék az egész kérdést.

Bonomi olasz miniszterelnök tegnap a következő kijelentést tette: A szabad Olaszországnak és a szabad jugoszláv államnak sikerülni fog meggyezésre jutni a trieszti kérdésben. Ugyanakkor azonban nem lehet egyoldalú kiáltványokat kibocsátani olyan kérdéssel kapcsolatban, melynek részrehajlás nélküli megoldása még nem történt meg. Az angol sajtó továbbá kiemeli, hogy a trieszti kérdésben még nem jött el a döntés ideje és utal a múlt év februárjában megkötött egyezményre, melyben lefektették, hogy ez a terület a földközvetlen szövetséges főparancsnokság ellenőrzése alá kerül.

kevesebb rongált lakás helyreállítása jó néhány ezer pengőbe kerül és kaphat érte hatvan-hetven pengő havi bért. Persze, hogy nem téri magát utána, legelőbb olyan lakót keresne, aki a maga költségén helyrehozza. Az bizonyos, hogy egy havi lakbérből nem futja egy-két kitért ablaktáblára sem.

És mégis kell tenni valamit. Mit? A háztulajdonosokat olyan helyzetbe kell juttatni, hogy megtudjanak bírközni a helyreállítás feladatával. Helyreállítási hiteleket nyújthatnának a bankok. Állami és községi adómentességet

Ausztriában bonyolult a helyzet. A tudósító hangsúlyozza az országokkal való jóviszonyt. Minden kérdést a legbarátságosabb hangnemen intéznek el. A bolgárok rövidesen kivonulnak Ausztriából, de ugyanakkor a jugoszláv csapatok állandóan beszűremlenek a brit csapatok mögé és úgy látszik, nem veszik figyelembe a kaonai határokat. Klagenfurtban például Tito marsall kiküldötte kiáltványt adott közzé, melyben Karinthia egész lakosságát engedelemre szólítja. A kiáltvány annak az igénynek adott kifejezést, mely szerint Karintia felszabadulása pusztán Tito marsall csapatai tevékenységének köszönhető és ugyanakkor hozzáteszi, hogy az egész területet az ún. Nagy-Jugoszláviába fogják bekebelezni.

ÚJABB HÁRMAS TALÁLKOZÓ

Londonban és Washingtonban remélik, hogy Churchill miniszterelnök, Truman elnök és Sztalin marsall rövidesen találkozni fognak. Truman tegnap egy sajtóközleményben kijelentette, hogy ezzel kapcsolatban tárgyalások folynak Edén külügyminiszterrel. A találkozóra vonatkozólag eddig semmilyen határozott tervet nem fektettek le. Churchillhez tegnap az angol parlamentben kérdéseket intéztek, hogy megvane arra a lehetőség, hogy Truman elnökkel és Sztalin marsallal találkozzon fog. A miniszterelnök válasza a következő volt: „Őszintén remélem, hogy igen.”

Érdek az a jelentés, mely szerint „valahol Németországban” lesz az újabb találkozó.

NÉMETORSZÁG ELLENŐRZÉSE

Eisenhower tábornagy főhadiszállásáról jelentik, hogy egy szövetséges misszió ellenőrizi a Dönitz kormányt. Az ellenőrzés különösen arra irányul, hogy megakadályozzák a felhatalmazás nélküli rádióleadások közvetítését, mint ez a közelmúlt napokban már nem egyszer megtörtént.

Truman elnök tegnap ismertette Washingtonban a szövetséges főparancsnokság álláspontját és a következőket tette hozzá: „Nem fogjuk elveszíteni a békét, nem

kellene biztosítani a bombakárokat helyreállítására. A város és a magánüzemek indítsák meg a téglá- és cserépgyártást. Meg kell szervezni a mész és más építési anyagok szállítását. A helyrehozhatatlan bombasújtott házak anyagát fel kell használni más házak helyreállítására, megfelelő térítés ellenében.

Egy kis enyhe kényszer elkelne abban a vonatkozásban, hogy a kevésbé rongált házak még a nyár folyamán lakhatóvá váljanak. Ahol háztulajdonosok még lehet csinálni, rendelje el a város a helyreállítást. Szociális szem-

engedjük szabadjára a fajimádó, pánnémet és militarista elemeket.

Az Egyesült Nemzetek háborús büntető teket nyomozó és kivizsgáló bizottsága tegnap este közölte, hogy Hermann Göringet már hat hónappal ezelőtt háborús bűnözőnek jelentették ki.

A szövetségesek a német határon mindenütt őrségeket állítanak fel, hogy megakadályozzák a háborús bűnösök menekülését.

WESSENMAYER FOGSÁGBAN

Londoni jelenés adja tudtúl, hogy Wessenmayer magyarországi német nagykövét és Rakovszki budapesti német konzul is a szövetségesek kezére került.

Wessenmayer a múlt év március 19-én a német megszállás kezdetekor került ide átkául a magyarországnak. Ő készítette elő a Szalasi-puccost és mint „meghatalmazott miniszter” korlátlan hatalmat gyakorolt.

A MOSZKVAI RADIÓ

a német fasizmus hagyatékát teljes likvidálását sürgette. Felhívta a figyelmet arra, hogy a német fasiztát már 1942 elején, Moszkva alatt szenvedett vereségük idején hozzálátottak az illegális fasizta mozgalom megteremtéséhez. A németek a különböző semleges országokban igyekeztek nagy összegeket letétele helyezni barátaiknál. 1943-ban és 1944-ben tovább fejlesztették a német fasiztát a náci párt illegális szerveinek megteremtését célzó szerveiket. Hitler 1943 szeptemberében és Himmler 1944 szeptemberében tartott beszédében, Göbbels, Ley és Funk kijelentéseikben egészen nyíltan beszéltek arról, hogy Németország veresége után a náci párt illegálitásban folytatni fogja ellenállását. E beszédekben is kijelentésekből, valamint az ezeket követő rendeletekből világosan kitűnik a német fasizták célkitűzései. Az egész terv legfontosabb pontja a német fasizt és német militarista káderek megőrzése. Eppen ezért fordítanak olyan nagy figyelmet arra, hogy a maguk embereit juttassák Németország jövőbeni apparátusába. Hitler kormányát Dönitz kormánya váltotta fel. Ez a komédia minden-

nél szemléltetőbben mutatja, hogy milyen módszerekhez folyamodnak ezek az emberek. A kompromittált nácivezetőket tervszerűen a náci párt kevésbé kompromittált tagjaival akarják kieseríteni. Azt remélik, hogy ezek Németországban megtarthatják a közigazgatásban és egyéb helyeken eddig viselt pozíciókat. Jellemző, hogy Dönitz a rádióban május 8-án sietve kijelentette, hogy a nemzeti szocialista párt elűnt. Megszűnt a párt és az állam egysége. Dönitz ennek rejével leplezni akarja kormányának fasizta eredetét, holott ez a kormány szoros kapcsolatban volt a német fasizta párttal. Ugyanazt, amit Dönitz tett, megismétlik a németek ezrei, akik helyükön maradnak. Mint ismeretes, a német fasizta kormányzóklék nem sokkal bukása előtt egész gyökeresen megváltoztatta a német fasizta államapparátust. Ez év április 9-én a titék közzé Hitler rendeletét az állami tisztviselőknél a pártban viselt funkcióinak elválasztásáról. E rendelet végrehajtása során közel két és fél millió német fasizta tisztviselőt eserelték ki és tettek helyükbe más hivatalnokokat. Megjegyzendő, hogy a náci pártnak összesen hatmillió tagja volt. Így sikerült eltüntetni a náci párti kádereit. Erre vonatkozóan tett Dönitz 1945 május 8-án előbb említett kijelentését. A fasizta militarista klék machinációi idejekorán ártalmatlanná tették téve. Teljes felszámolásuk az Egyesült Nemzetek egyik fontos felada.

A BRIT PARLAMENT

mindkét Háza tegnap üdvözlő és köszönő beszédet intézett VI. György királyhoz az európai győzelem alkalmából. Az alsóházban Churchill a következőket mondotta:

„A korona arany fénye az, amely egyedül foglalja magába a világ annyi különböző államát és faját. Dicsőséges az, amikor nemzetek egyesülnek azért, hogy a becsület névében harcoljanak és győzzenek a küzdelemben. A világ legerősebb parlamentje a miénk. A király és a parlament biztosan és megrendíthetetlenül az emberek akartán alapszik, mely a

értés, jóindulat. Talán egy-két-száz új lakást lehet teremteni lakásrevízió, összeköltöztetés vagy ráköltöztetés révén, de a lakáshiányon igazán csak lakásstermeléssel lehet segíteni. Minden tulajdonos nélkül állítjuk, hogy kevés munkával és aránylag nem nagy költséggel többszáz kevés háborúskárt szenvedett lakást lehet rendezni és a lakáskeresők rendelkezésére bocsájtani. Csak meg kell szervezni a dolgot és meg kell adni a lehetőségeket. Sürgős beavatkozásra van szükség, még a nyáron, az őzi és téli idő beállta előtt.

szabad és méltányos általános választójog alapján jut kifejezésre. Ez a rendszer hosszú idő óta a béke és a háború idején egyöntetűen működött. Azt hiszem, ez a győzelem méltó alkalom arra, hogy köszönetet mondjak az uralkodónak.

Megalakult az osztrák köztársaság

Ausztria ideiglenes kormánya külön nyilatkozatban foglalt állást Ausztria jövőendő államformáját illetően. A nyilatkozat bejelenti, hogy Ausztria a jövőben demokratikus köztársaság lesz. az 1920-as alkotmány alapján, Ausztria ideiglenes kormánya semmisen nyilvánítja az osztrák népre rákényszerített Anschlusst és ki nyilatkoztatja, hogy Auszria megszüntetnek tekint minden olyan kötelezettséget, amelyet a német birodalommal szemben vállalt. A kormány nyilatkozat végzetül megállapítja, hogy az osztrák fasisztaellenes pártok képviselőiből alakult ideiglenes kormány a megszálló hatóságok ellenőrzése alatt törvényhozói és végrehajtói hatalmat fogja gyakorolni.

Tildy Zoltánné előadása a rádióban

Tildy Zoltánné a rádióban a Magyar Nők Demokratikus Szövetségének célkitűzéseit ismertette. Hangoztatta, hogy a Szövetség a romokon új világot akar építeni és a demokratikus gondolkodású emberek felnevelését célzó munkában teljes értékű harcosként akar felhasználni minden magyar nőt.

Kossuth nevét a debreceni egyetemre

A Szociáldemokrata Párt pártnapján Németh László, aki a közelmúltban az Ady Társaságban már nagy érdeklődés mellett vetette fel ezt az eszmét, indítványt tett, hogy a debreceni egyetem Kossuth Lajos nevével nevezze el.

Kérte, hogy mivel ebben a kérdésben bizonytalanság áll fenn, hogy kapjon-e nevet a debreceni egyetem, a Szociáldemokrata Párt keresse meg testvérpártját és a többi demokratikus pártot, hogy tegyék magukévá az indítványt. Nemcsak Debrecen, de az egész nemzet büszke arra, hogy Kossuth Lajos magának mondhatja a nemzet teljesen egységes abban a kérdésben, hogy a magyar demokráciának a Kossuth által lefektetett alapokon kell felépülnie. Kossuth Lajos alakját a magyar nép, mely mindig a függetlenség és szabadság nepe volt, örökre szívébe zárta. Kossuth alakja és szelleme kiírhatatlanul benne él ennek a meggyőzőtt nemzetnek lelkében s most, amikor annyi vér és könny tengere árán végre elérte szabadságát, örömmel, lelkesedéssel és hálával használja fel az alkalmat, hogy kulturális közkinészt, a debreceni egyetemet, a szabadság szimbólumával, Kossuth Lajos nevével örök időkre összekapcsolja és ezzel is dokumentálja, hogy az egyetemi szellemen is demokráciát akar. Debrecenben tépte le Kossuth a német imperializmus rabláncát a magyar nép testéről. Itt kiáltotta ki a szabad, független Magyarország, itt állt élére a nemzet szabadságharcának, melyért harcolt fegyverrel, szóval és tollal. Kossuth nemcsak politikus, hanem tudós is volt, aki látnoki szemekkel mutatta meg a dunavidéki népek egyesülésének szükségességét. Debrecenben született meg végre száz év után a magyar nép szabadsága a szabad nemzetgyűlés megalakításával. Innen vessze tehát Kossuth Lajos szelleme a magyar népet az összes népek szabadsága, testvéri egysülése felé.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Népgyűlés Hajdúszovátón

Virágokkal búcsúztatták a Kisgazda Párt szónokait a hajdúszovátai nagygyűlésen

Május 13-án gyűlést tartott a Kisgazda Párt Hajdúszovátán. Az eredeti terv szerint ezt taggyűlésnek szánták. A községe háza udvarán azonban a 4000 lelket számláló község lakosai közül a mintegy 800 főnyi kisgazdatábor tagjai mellett oly nagy számmal jelentek meg más pártok tagjai is, hogy a tagértekezlet népgyűléssé lépett elő.

A gyűlésen a debreceni párt-szervezet részéről Csósz László főtájtár, Magyar Kálmán titkár, valamint Földes Vilmos és Bóna Éva, a pártifjúság tagjai jelentek meg.

A Himnusz elneklése után Kapus Zoltán helyi pártelnök nyilatkozta meg az értekezletet és megleg szavakkal üdvözölte a debreceni kiküldötteket.

A debreceniek részéről Magyar Kálmán titkár volt az első felszólaló. Tolmácsolta a Párt üdvözlését, majd beszámolt a Párt másfél évtizedes küzdelmeiről, a reakció ellen folytatott sikeres harcokról és ismertette a jövő kibontakozásának lehetőségeit.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Csósz László főtájtár lépett az emelvényre és hosszabb beszédet intézett a hallgatóság-hoz. Aktuális kérdések felvetése mellett ismertette pártunknak a joggyenlőségért és emberieségért folytatott küzdelmét. Felhívta a figyelmet, hogy építsük és erősítsük a Párt életét minden tisztességes eszközzel. Ne keres-

sük sohasem azt — mondotta —, ami elválaszt más pártbeliektől bennünket, de magatartásunk sohasem legyen megalkuvás. Minden túllépással szemben kellő erővel, de bölcs higgadsággal lépünk fel. A pártküzdelmek során hitvány és kétes sikerekre ne törekedjék a pártunk. A törvényes rend uralma legyen minden eszlekedetünk zsínórmértéke.

Foglalkozott még a földreform kérdéseivel, s a mutatkozó túllépésekkel szemben türelemre intette a népgyűlés résztvevőit. A nagy tapsal fogadott beszéd után Földes Vilmos a pártifjúság megszervezéséről szölet, s ennek munkájára vonatkozólag igen megízvelendő szempontokat nyújtott.

A népgyűlés után a vezetők pártközi értekezletre ültek össze, melyen a helyi pártvezetőség tagjai közül Kapus Zoltán elnökön kívül Bojtor Zoltán is résztvett, míg a Kommunista Párt tagjai közül Szöllösy József nemzetlibizottsági elnök és Bornát Imre párttitkár jelentek meg. A tanácskozás megértő szellemben folyt le és minden kérdésben teljes megegyezésre vezetett.

Délután a Független Kisgazda Párt helyiségében a pártifjúság várta a debreceni vendégeket és az ott folytatott lelkes hangulatú megbeszélés után virágokkal halmozta el a visszatérülő kiküldötteket.

Mellékvonalakon, kisebb távolságú utazáshoz nem kötelező az utazási igazolvány

Megintuk, hogy a kereskedelmiügyi miniszter rendelkezése május 15-től utazási igazolvánnyal lehet csak utazni. A debreceni rendőrkapitányságon naponta az emberek száza ostromolták meg igazolványért, bár azokat csak az utazás kétségtelen szükségességének igazolása után adják ki.

A tegnapi napon — mint a MAV forgalmi irodától értesültünk — bizonyos enyhülés állt be az utazások korlátozása, illetve igazolvány-

hoz kötése terén. Eszerint kisebb távolságú forgalomban, mint például Debrecen—Derecske, vagy Debrecen—Nagyfőtelek—Vertes stb. nem szükséges utazási igazolvány. Továbbra is utazási igazolványhoz köztől azonban az utazás fővonalakon, mint például Debrecen—Budapest irányban, vagy Debrecen—Nyíregyháza felé és a mellékvonalakon is 70 kilométeres távolságon fűző.

Az átszervezett közmunkaszabályzat és áremelési kérelmek a városi jog- és pénzügyi bizottság előtt

A jog- és pénzügyi bizottság május 18-án, pénteken délután fél 3 órakor ülést tart. A tárgyszorozaton több fontos ügy szerepel, így a villamosáram, gáz, víz árak, a fürdőjegy árának felemelése, a téglá árának újabb megállapítása. Szendrey Sándor h. polgármester ismerteti majd a Közmunkaügyi Hivatal átdolgozott szabályzatát. Szerepel a

tárgyszorozaton a városi épületekben levő üzlethelyiségek bérbemérséte, a nagyerdő strandvendéglő, cukrászda, Leveles stb. bérbemérséte. A bizottság tárgyalja le a városi lakbér pótló szabályrendelet tervezetét és a forgalmi adó részletes felemelése iránti javaslatot és feliratot a kormányhoz.

Kiss János 1. honvéd gyalogezred, zászlósi rendfokozat helyett alhadnagy

Érdekes honvédségi rendeletek

A volt „Mária Terézia” 1. honvéd gyalogezredet az ellenállási mozgalom vértanu hőseiről, Kiss János vezérezredesről neveztek el. Az ezred a jövőben „Kiss János 1. honvéd gyalogezred” elnevezést fogja viselni.

Előjöttével és kitüntetéssel jutalmazták a honvédségben belül a demokratikus Magyarország érdekében küzdelem révén tevékenységet. Háromévi rangelőnyt és előléptetést nyerne mindazok, akik akár mint partizánok, akár mint az ellenállási mozgalom tagjai harcosan részt vettek a német megszállók leverésében. Ugyanilyen elbírálásban részesül az is, aki október 15. és december 31-ik között önként áment az új honvédségbe.

Eltörölték a zászlósi rendfokozatot. A zászlósokat ezentúl alhad-

nagyoknak fogják hívni, a rendfokozati jelzés egy ezüstcsillag, a tábori zubbonyon ehhez még egy aranygomb.

A címzetes rendfokozatot megszüntették. Mindazok, akik a múltban ezt a rendfokozatot viselték és most az új honvédségben szolgálnak, a megfelelő valóságos rendfokozatot nyerik el.

DANCING
Széchenyi-u. 1/b.
Ma délután 1/2 órától
ÖSSZTÁNC
PÜNKÖSD
VASÁRNAP
HÉTFŐN

MODERN ÉS STYL BUTOROK
garderob szekrények, konyhaberendezések, íróasztalok, zongorák, fotelök, vitrinek, csillárok, étkészletek, perzsaszőnyegek, márkás festmények, jég szekrények nagy választékban kaphatók
IVÁNY ENDRE Áruforgalmi iroda és Műkereskedésben
Piac-u. 67. (Miklós-u. sarok.) Ugyanott mindennemű lakberendezési tárgyak vétele.

Gulyás Pál emlékezete az Ady Társaságban

Most egy éve hunyt el a nagytehetségű, országos nevű debreceni költő, Gulyás Pál, aki éveken keresztül vezette az Ady Társaságot is. Az Ady Társaság kegyeletos ünnepélyt áldoz a költő emlékének. Az ünnepély 19-én, szombaton délután négy órakor lesz a Dérimúzeum előadótermében. Szereplői: Kardos Pál, Szabó Árpád, Kovács Ferenc, Juhász Iza, Aba Il-dikó, Pongor Eva, Horváth Jenő és Poór Jenő.

Háromévi börtönrre ítélték a Baross Szövetség pécsi elnökét

A pécsi népbíróság elé került Siptár Lajos bankigazgató, aki hosszabb időn át volt a Baross Szövetség ottani fiókjának elnöke. Az ügyész hangoztatta, hogy a Baross Szövetség, bár gazdasági érdekképviselet volt, mégis politikai jelszavakat használva tagjainak jogtalan előnyököt biztosított és nemzetgazdaság kárára kiszolgáltatt mindent a német fasisztnak.

A népbíróság Siptár Lajost, mint aki fasiszta szellemű szervezetben vezető állást foglalt el, három évi börtönrre ítélte. A pécsi Baross Szövetség alelnökét, Bulker Antal ny. örmagyot 1 évi börtönrrel sújtották.

Megérkeztek a pesti gyermekek

A Nemzeti Segély közli azokkal a családokkal, akik budapesti gyermekekért jelentkeztek, hogy a gyermekek tegnap megérkeztek. Valamennyien fertőtlenítve vannak. A fogadoszülők csütörtökön délelőtt 9 óráig a Simonyi út 3. szám alatti gyermekotthonból vihetik el őket.

Kettős árendszert lesz

Faragó Gábor közellátásügyi miniszter vezetésével pártközi értekezlet gyűlt össze, hogy a munkások és érdekképviseletek, valamint a pártok kiküldöttei a szakminiszterek előtt megismer-tessek a kérdésbeni felfogásukat.

Az Országos Gazdasági Tanács foglalkozott ugyanezzel a problémával. Megállapodtak abban, hogy a közellátásügyi kormányzat rögzítse a legfontosabb ipari alapanyagok árát. A vállalatok költségvetésait a közellátásügyi miniszter fogja ellenőrizni.

Kettős árendszert fognak bevezetni. A fixfizetésű munkások és tisztviselők olesó, hivatalos áron jutnak hozzá bizonyos köz-szükségleti cikkekhez. A szabad pályán mozgó, valamint aki a megállapított mennyiségnél többet akar vásárolni, a szabad piacon vásárolhatja meg ezen szükségletét.

Népbíróság elé kerül Kuzmich postavezérgazgató és helyettese

A magyar kereskedelmi- és közlekedési miniszterium igazolóbizottsága dr. Kuzmich Gábor postavezérgazgatót és dr. Rátz Alfonz postavezérgazgatóhelyettesét állásvesztésre ítélte és ügyüket a népbíróság elé utalta.

Pluhár István él

Hamariban az a hír terjedt el, hogy Pluhár István a magyar rádió közismerten határidő elzúlmú sportszikere a nyilasok uralma alatt letartoztatásba került és azota nyoma veszett. Többen már Pluhár István kivégzése-nek híret is közölték.

A valóság az, hogy Pluhár István él és az elmúlt napokban Budapesten járt. Elmondotta, hogy a Dunántúlon hajkált a nyilasok elől. A napszerű szikert a rádió vezetősége örömmel fogadta és a közeljövőben már szerepelné is fog a rádióban.

PÁRTELET

A Független Kisgazda Párt felhívja közalkalmazott tagjait, hogy a ma délután 5 órakor tartandó fontos értekezletre a párhelyiségben okvetlenül jelenjenek meg.

TŐKE befektetésre

kiválóan alkalmas Simonyi-úton eladó adómentes villa. Buloyvszky ingatlaniroda, Széchenyi-utca 41.

Szappannak való zsiradékot faggyút, olajat veszek SALGÓ szappanüzem

Ajánlatokat ADORJÁN LÁSZLÓ céghez. Ferenc József-u. 83. (udvarban)

fodrász üzletem

Erteitem a kedves Vendégeimnek. a Kató szalónból Csapó 88. sz. alá helyeztem. (Faragó ház.) Zsugovits Andráš fodrász.

Férfi, női ruhát,

fehértéműt, bútor, szőnyeget, edényt, porcellánt, varrógépet állandóan veszek és eladok.

GYŐRI VILMOS észeres Miklós-u. 34.

Cukrot, mézet,

Diót, vajat, tojást veszek DREXLER, Kossuth-u. 6. sz.

Fodrász üzletemet a Rákosi Jenő-utca 7. szám alatt megnyitottam

BIRÓ LÁSZLÓ fodrászmester

Csapó-u. 17. Színházutjában épülő üzlethelyiségek kiadóak. Részletes felvilágosítás az Izsák festéküzletben kapható.

Magas napi árat fizetek szövetség, vászonért, szőnyegért. Ugyanott kicsiben és nagyban eladok.

BENKŐ EMIL Textil kereskedő Piac-u. 59.

Egetésre alkalmas denaturált szesz pótló kapható IZSÁK festéküzletben Csapó-utca 17. szám.

ÓLOMKRISTÁLY nagy választékban Takácsnénél

PIAC-UTCA 22. Aranyat ezüstöt, ékszer MAGAS ÁRBAN VESZEK

KERÉKPÁR alkatrészeket műszaki cikkek, golyócsapágykat eladó és minden mennyiségben vesz KALOZKY ERNŐ, Ferenc József-út 83. (Király-utca sarok)

VÉTEL ELADÁS
Szövetek, selymek, vásznak
Férfi-nőiruhák, harisnyák.
PAPP Textil-Divatáru Dégenteld tér 4.
kereskedés

Debrecenben is megszűnt az elsötétítés

Ertesitem a város lakosságát, hogy a városparancsnok úr mai rendelkezése folytán az elsötétítés a mai naptól kezdve megszűnt. Ugyancsak a mai naptól kezdve az utcai világítás fokozatos helyreállítását folytatom a tettem.

Az üzemi ügyosztály főnöke: **PATAKY** miniszteri tanácsos.

Négy napon át tengeritörnek a debreceni diákok

A debreceni középiskolások tegnap reggel abbahagyták a tanulást és négy napig tartó tengeritörésre vonultak ki Elepre. A maradásra és képesítő előírt diákokat — tekintettel a rendelkezésre álló rövid tanulmányi időre — mentesítették a munkától, helyettesítik azonban nagyszámú jelentkezők önkéntes munkára alsó

gimnázisták. A középiskolások teljes ellátást kapnak Elepen és azonkívül övék az általuk leírt tengeri fele is. Számszerint mintegy ötszázan vesznek részt ebben a nemzetgazdasági szempontból is igen fontos és sürgős munkában és előreláthatólag szombaton térnek vissza Debrecenbe.

Ismét megindul a hadisegélyezés

Az ideiglenes nemzeti kormány 346/1945. M. E. számú rendelete alapján a hadisegélyezés ismét megindul. E rendelet szerint mindenkinek, aki korábban hadisegélyezett volt, ismét kell kérnie a hadisegélyt és kérelme újabb elbírálás alá kerül. A rendelet szerint hadisegélyben részesülnek azok, akik a) a 6800—1942. M. E. sz. rendelet 2. §-ában felsorolt azon hozzátartozók akiknek igényjogosultsága olyan bevonult után állapított meg, aki 1944 október 15. napja előtt hadifogságba került, vagy eltűnt, továbbá b) azok, akiknek igényjogosultsága olyan hadbavonult után lett megállapítva, aki 1944. évi október 15. e után a fegyvert a Vörös Hadsereg előtt önként letette, illetve a Vörös Hadsereghez önként átment s mint ilyen, hadifogságban van, feltéve, ha ez utóbbi körülmények az igényjogosultak hitelt érdemlően igazolni tudják, c) azok, akiket igényjogosultságuk olyan bevonult után illeti meg, aki a demokratikus magyar honvédség kötelékében teljesít katonai vagy munkaszolgálatot, kivéve az 1393—Eln. 1945. M. E. sz. rendelet értelmében felállított munkásszázadokban teljesített munkaszolgálatot.

propagandát, a magyar nép érdekeit magatartásukkal nem árulták el és névüket nem nemetisítették vissza. Azon személyeket, akik kettős, magyar-német állampolgársággal rendelkeznek, e rendelet alkalmazásában német állampolgároknak kell tekinteni. A fentiek szerint most már aki hadisegélyre igényjogosult, az erre vonatkozó iratokkal együtt és a hadbavonult nevének kezdőbetűje szerint az alábbi napokon délelőtt 8—14 óráig jelentkeznek a szociális ügyosztálynál (Városháza, felelelet B. számú szobában) hadisegély igényeinek előterjesztése végett. Május 17. (csütörtök) a, b, c, es, d, e névkezdő betűsök. Május 18. (péntek) f, g, h, i, j, k névkezdő betűsök. Május 19. (szombat) l, m, n, o, p, r, s névkezdő betűsök. Május 22. (kedd) sz, t, u, v, z névkezdő betűsök. Ha valaki a kijelölt napon nem jelenik meg, úgy május 23-án, vagy az azt követő napok bármelyikén jelentkezhet hadisegély kérelmek előterjesztése végett. A szociális ügyosztály a beérkezett kérelmek alapján esetlegesen egyéb igazoló iratok beszerzése után helyszíni szemlét tart és ezt követően a hadisegély kérelmek tekintetében elsőfokú határozatot hoz. Ha a hatóság a hadisegélyt kiutalja, úgy a hadbavonultak hozzátartozói hadisegélyt az adóhivataltól 14. számú szobában jelentkezhetnek. Ha a hozzátartozók a határozatot szerelmesnek találnak, a szociális ügyosztálynál 15. napon belül előterjesztéssel élhetnek hozzá. Polgármester.

„A hazatért deportáltak óvakodjanak a tozsalkodástól és a bosszuállástól“

A hazatérteket a deportáltak nagygyűlést tartottak, melytől Gyulaházy Jenő, a Zsidó Szövetség elnöke nyitott meg. Megemlékezett a teljes felszabadulás hozó békéről, mely a Sztálin marsallnak, a vörös hadseregnek és angol-szász szövetségeseiknek köszönhető az emberiség.

— A sok szenvedés és kín — mondotta ezután —, mely pontosan egy éve kezdődött és amely kivétel nélkül mindenkit érzékenyen érintett úgy fizikailag, mint vagyoniilag, nem lehet ma már jogeím a demokrácia államában bizonyos követelésekre. Ami volt, a múlt, az ország tönkrement, kirabolattott, állg maradt itt valami. Új országot kell építenünk és ebből az építő munkából kivétel nélkül mindenkinek ki kell vennie részét, aki ebbe nem akar, vagy nem kíván beilleszkedni, az elveve szerez. Ember és ember között nem szabad különbséget tenni, elől kell kezdeni mindent, de nem a rosszindulatot, az embertelenséget, a kassztrendszert. A munkát meg kell osztani, dolgozni kell mindenkinek, mert nem akarunk egy közösségben élni oly emberekkel, akik kapitalista alapon óhajítják tovább játszani kisdob játékaikat.

Megértesít kért a hazatértektől. Mielőtt fél valaki, vizsgálja felül saját lelkiismeretét. Akik hazatértek, meg fogják találni a boldogulás útját, de gondolni kell az elpusztultakra, a hadiárvákra, hadisegélyekre is. Itt sok kötelesség merül fel. A közért való felelősségteljes munkálkodásba be kívánják kapcsolni a hazatérteket is, csak kritizálnak, hanem dolgozzanak, akkor majd meglátják, mit jelent

ma a közért dolgozni. Leitner Jenő nemzetgyűlési képviselő rámutatott arra, hogy azért, mert valaki deportált volt, ne tekintse magát mártírnak, hiszen az elmúlt időkben mindenki szenvedett. A nyilas terror idején az otthonmaradtak talán jóval jobbat, mint az elhurooltak. Azt a pár hazatér munkaszolgálatos, akik üszkös házakra, feldúlt otthonokra érkeztek meg, azokat sem várta senki, ők maguk szorgos munkával igyekeztek otthonukat teremteni, nem önző érdekből, hanem a hazavártak javára. Közölte, hogy Debrecen társadalmi, az összes pártok és felekezők a Zsidó Szövetség felkérésére tömegesen jelentkeztek a megsegítésre, így jött létre a deportáltak intézőbizottsága, ahol Debrecen társadalmának minden vezetője komoly munkát vállalt. Nap-nap után folytat komoly tárgyalásokat illetékesekkel úgy a hazasállítás, mint az existenciák termelése ügyében s ezek sikerrel kecsesgének. Tekintettel kell lenni azonban az ország, a társadalom mai helyzetére. Megértést kért a lakáskérdéssel kapcsolatban, rámutatva a debreceni lakásnehézségekre. Kérte, hogy ne tuduljon mindenkinek a kereskedelmi pályákra, hanem próbáljon elhelyezkedni más helyeken is. Önkényes eljárást senki ne gyakoroljon bütor és más ügyekben. A jogos kívánásokat a hatóságok támogatták. Ismertette, miért kellett a Zsidó Szövetséget lépehozni. Nem a zsidóság külön rétegződése volt a cél, hanem átmenetileg valamilyen formában biztosítani a zsidó javakat s a főel karitatív munka volt. Vácolta a Nemzeti Bi-

zottsághoz beterjesztett memorandumot, mely az ipari revíziótól a jogosítványok ügyéig, az önállósítási kölcsönök visszafizetéséig minden kérdést felölel.

Kövéri László megértést kért a hazatértektől. Minden dolgozni akaró hazatértelet melegen támogatnak.

Dr. Nádasi István bejelentette, hogy a Nemzeti Segély Örmmel kapcsolódott be a deportáltak megsegítésének ügyébe. Mindent elkövetnek támogatásukra. Az ország azonban szegény, kisemberek filléreit szedik össze s ehhez kell mérni az igényeket.

A deportáltak részéről Keiner József szólalt fel. Kérte a hazatérteket, felejtsek el a múltat, tiszteljék az érdeklőkben dolgozó vezetőket s mindenki igyekezzék mielőbb bekapcsolódni a komoly munkába. Ne bíráljanak, ne gyanúsítsanak, hanem dolgozzon mindenkinek.

Fried Lajos rabbi türelme irattotta a hazatérteket. Óvakodjanak minden tozsalkodástól, bosszúállástól és igyekezzenek az Isten által adott béke áldásainak használni. Szeretettel átal tudjuk csak azt a nehezen várt és sok szenvedés után végre elérkezett békét megőrizni.

Leitner Jenő és Gyulaházy Jenő zárószavaival ért véget a gyűlés.

A piarista rendházba költözik a katolikus gimnázium

A debreceni róm. kat. gimnázium, mely eddig a református Kollégium vendégszeretétét élvezte, a napokban a piarista rendházba költözik.

Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk dr. László Mihály igazgatóhoz, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A katolikus gimnázium elköltözésének elsősorban az az oka, hogy iskolánk állandóan emelkedő létszáma miatt már nem férünk el jelenlegi helyünkön. A katolikus gimnázium alsó osztályaiban például száz főle emelkedett a tanulóinak száma.

A piarista rendház a háborús viszonyok következtében károkat szenvedett. Hiányzanak például az ablakok, azonban a tavaszi időjárás beköszöntésével ez nem akadályoz meg bennünket az ottani tanulásban.

— Az átköltözés egyébként már megkezdődött és rövidesen befejezést is nyer.

Debrecen lakosainak száma 108.652

A város lakossága az utolsó hetekben rohamosan növekedett a Dunántúlról hazatértekekkel és a deportálásból megjött 2100 debrecenivel. A legutolsó kimutatás szerint Debrecen lakosainak száma jelenleg 108.652.

Karsay Gusztávot és Kerek Györgyöt fozitbe vette a rendörség

A debreceni rendörség politikai osztálya örizetbe vette Karsay Gusztávot, a forgalmi adóhivataltól főnökét, aki a gettó felhagyóztatása során az ellen emelt vád szerint népellenes viselkedést tanúsított. Karsay az őszel elmenekült Debrecenből, márciusban jött haza és igazolását kérte. Az igazolási eljárás során pattantak ki azok a panaszok, melyek ellene a múlt évben a gettó felhagyóztatásával kapcsolatban felmerültek. Az ügyben folyik a vizsgálat.

Ugyancsak örizetbe vette a rendörség Kerek György görögkatolikus kántortanítót, akit azzal vádolnak, hogy erősen jobboldali érzelmű egyén volt. Debrecenben az antibolszvista ábor egyik szervezőjeként szerepelt, ő tudósította az „Egyedül vagyunk“ faszita lapot és abban szövegétette a múlt évben, hogy Mező Sándor és vitéz Tóth Gyula üldözik a jobboldali elemeket, ezzel szemben lehetővé tették Holló szociáldemokrata párttitkár megszökését az ügyesség fogdájából. Kerek György ügyében megkezdtek a kihallgatásokat.

HIREK

— A Szociáldemokrata Párt jelöltjei a népbíróságba. Közöltük, hogy az új népbírósági novella alapján át kellett alakítani a népbíróságot és az öt párt közül négy, úgyszintén a szakszervezet már el is küldte a népbíróságba kiküldött tagjai névsorát és közöltük a névsort. A Szociáldemokrata Párt most küldte be a jelölést. A népbíróságban rendes tag lett az eddigi tag, Papp János, Radány Balázs-utca, póttagok: Abel Lajos, Homok-utca 124. és Sass Sándor, Keresztváros-utca 97. A népbíróság tehát így alakult meg: Bakóczy János (Független Kisgazda), Boross István (Polgári Demokrata), Papp János (Szociáldemokrata Párt), Fazekas Józsefné (Kommunista Párt), Sándor László szakszervezeti kiküldött, Zabolai Sándor (Nemzeti Parasztpárt).

— Halálra ítélték a munkaszolgálatosok egyik hóhérait. A pécsi népbíróság halálra ítélté Király László törzsörörmestert, aki az elmúlt évben az orosz fronton több munkaszolgálatost és orosz hadifoglyot agyonlőtt. Király egyébként rendszeresen kinozta az általa beosztott munkaszolgálatosokat, akik közül többen a kínzások következtében meghaltak.

— Tizenegy hullát találtak a budapesti városháza romjai alatt. A budapesti központi városháza romjai alatt a förmelékkel elhagyották a központi városháza romjai között tizenegy oszlásnak indult holttestet találtak. A holttestek karjaik légo-karszalagokat találtak, amiből arra lehet következtetni, hogy a légi támadás alkalmával ott tartózkodó fővárosi kozalkalmazottak és a bombák áldozataul.

— Letartóztatták Miskolczi koronauyészit. Budapesten letartóztatták Miskolczi Ágost koronauyészit, aki a kommunista ügyekben könyörtelenül képviselte a vádat. Miskolczi volt különben a Rákosi-per ügyésze is.

— Felrobbant a vízben talált tüzéségi lövedék. Halálos kimeneteli szerencsétlenség történt Debrecenben a Határ-utca 6. szám alatt. Gorzsás János 14 éves fiú. Határ-utca 34. szám alatti iakos a vízben talált egy tüzéségi lövedéket, amit követlő megfogott. A lövedék felrobbant és halálosan megsebesítette a fiút, aki a helyszínen kiszendvedt. A helyszínen még több lövedéket találtak. A szükséges óvintézkedéseket megtették.

— Férfit holttest a Bellegetőn. Tóth Margit 19 éves Bellegető 462. szám alatti lakos jelentette, hogy Tóth István gazdálkodó Bellegető 462. szám alatti tanyáján, a Serly-féle téglagyár közelében tavaszi munkálatok közben egy férfi holttestét találták. Először egy férfipő került elő, majd az oszlásnak indult holttest. A boncolás adatai szerint a holttest öt-hathónapos 18—20 év körüli férfi lehet, valószínű, hogy román katona. Zsében román gyártmányú kéziránató) találtak. A vizsgálat folyamatban van.

— A debreceni népiügyszég örizetbe vette és vizsgálati fogóságba helyezte Miskolczi Lajos 39 éves volt katonát, aki a múlt év októberében Győrteleken némi katonák segítségével elfogott két leventét, akik megszöktek a németek felügyelete alól és nem akartak a németek oldalán szolgálni és Németországba menni. Üldözés közben rá is lőtt a leventékre, akiket elfogatásuk után a németek elhurooltak. A népbíróság előlönjök felelősségre.

— A szabadegyetem keretében Juhász Nagy Sándor „Világ: Állam“ címmel tart előadást.

Varrógépet

szakszerűen javít Molnár, Csapó-u. 30. Alkatrészek, hajók (bobbin) raktáron.

SOLTI Sas-u. 2.

Elida, Hudnut, Tosca, 4711, kölni és puderek, kéz- és arckrémek. Parafin és hajolajok. Olla, Primeros, Donna, gumi cikk különlegességek.

SOLTI Sas-u. 2.

Felhívás a vendéglősökhöz és kifőzésekhez!

A Nemzetközi Vöröskereszt felkéri az összes Debrecenben levő vendéglők és kifőzések tulajdonosait, szíveskedjenek bejelenteni Piac-utca 19. sz. alatti irodájában, hány deportáltak hajlandók naponta ebédelni önköltségen aron, melyet a Nemzetközi Vöröskereszt megfizet.

Férfit napszámos munkásokat

felvez a kozvágóhídi orosz parancsnokság. Jelentkezés reggel 7 órakor a kozvágóhídon.

Legmagasabb áron veszek

LÓFARKOT, MARHAFARKOT, SÖRTÉT minden mennyiségben NAGY GYULA szörkereskedő Pozsonyi-út 23. szám.

FÉRFI FEHÉRNEMŰT,

lőkéletes szabással készít a Tiszvártői Fehérműt üzem Bőrmunkát vállalkoz. Vár-utca 2. szám. felelelet.

Férfit ruháért, méter áruért, rövid áruért

NAGY ÁRAT FIZET ÁDÁM és VAS Csapó-u. 30.

VILLANYSZERELÉSI anyagokat, GRAMM FON alkatrészeket, MŰSZEREKET veszek. MAYER cég KOSSUTH-utca 13. sz.

ARANYAT

fazonárban is vesz SZELECSÉNYI SAS-UTCA 2.

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél Piac-u. 56.

Izléses kivitelű NŐI SZANDÁLOK

HEGYINÉL Piac-utca 53. Hungária épület

KABÁTOK KOSZTÜMÖK izléses kivitelben MÓZSIK LÁSZLÓ női divattermében Vár-u. 4.

— **Melyalkohol ivott tevéds.** ből pálinka helyett és néhány óra múlva meghalt Burai Miklós 35 éves frögép-műszerész. A haláleset ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Felvágta a nyakán ereit és elvérzett** Bagóy Antalné Nyil-utca 14. szám alatti lakos. Tettének oka ismeretlen.

— **Öngyilkossági szándékából márológót** ivott Papp Erzsébet 20 éves hajdizoboszlói leány. A debreceni klinikára szállították.

— **Tevédsől lúgkőoldatot ivott és meghalt** a debreceni klinikán Hüse Antalné 26 éves asszony, hajdizoboszlói lakos.

— **Közérdekű felhívás.** Felhívja a Kéményező Munkaszövetkezete Debrecen lakosságát, hogy 1945 május 1-től számítva a kéményezési díjat csak kimondottan a „Debreceni Kéményező Munkaszövetkezeti” cégbélvezetőjével ellátott számlára lehet kifizetni.

— **Dr. Korlil Ferenccé dr. Nobik Magdolna** május 15-én Árpád-tér 10. szám alatt megkezdte rendelőjét.

— **Meghívó.** A Debreceni Füzerekeskedők Arubeszítő Szövetkezete, az 1945. évi május hó 7. napján megtartott rendkívüli közgyűlés határozatközlésével folytatott rendkívüli közgyűlést tart 1945. évi május hó 27-én délután 10 órakor Debrecenben, Ferenccé József-út 8. sz. alatt, a Kereskedő Társulat székházában, melyre a tagokat azonnal hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlés a megjelölt tagok számára tekintet nélkül határozatközlés. Társsorozat: 1. A közgyűlés megalakulása. 2. Az alapszabályok 1—56. §-ának megváltoztatása. 3. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása és díjazásának megállapítása. Debrecen, 1945. május 16. Igazgatóság.

— **A Petőfi-Társaság kizárta tagjai sorából** azokat, akik a háborús bűnösök listáján szerepelnek. Eszerint József főherceget, Kiss Ferencet, Gáspár Jenőt, Nyírő Józsefet, Szitnyay Zoltánt és Vályi Nagy Gézát törölték a tagok sorából.

— **Órat lopott Szabó Piroka** 25 éves földmunkás, Osztróvezky László hártokából, miután a szekert felfőrtte. Az órat másnak ajánlkozta. A debreceni törvényszék Szabó Pirokát 8 hónapi börtönrre ítélte.

SZÍNHÁZ, MOZI, MŰVÉSZET

Éjjeli menedékhely

A múlt század kilencvenes éveire rendkívüli hatással volt a cári Oroszország szellemi hátránya. **Gorkij Maxim,** aki olyan témákra fordította a figyelmét, amelyeket kevés író mert akkor még megírni. Változatos életművével nyújtolt az orosz proletárság életéről színes képet, és a kisemberek szenvedését az étellel, a civilizációval folytatott küzdelmeit a legérdekesebb írói eszközökkel tárta fel. Brósn individualista egyénisége melyen vonzódik a peszimizmus felé, de a mélypont felé való lefordulásánál ezint kap azért az ideálizáló készség is. Az éjjeli menedékhely valójában az élet melysége nyúl le. Összetört sorok, reménytelenül lerongyolódott figurák vonulnak fel előttünk, akiknek testi és lelki elcsúsztatás adja a mű igazi tragédiáját. A lezúllt a felcsúszkoltak ott túrókodik a fel-felvágyás elhárított látványa a reménytelenség csak fokozza ezoroni beteljesüléseivel a tragikumot.

A Csokonai Színház a darab felújításával kétszázötven év szolgálatot tett a maga az előadás elismerésére méltó szinten mozog. A rendezés mind külső, mind pedig belső vonatkozásait tekintve teljesen egységesnek nevezhető: naturalizmusra törekvő színvonalas módon. **Deésy Jenő** rendező munkáját magas művészi szempontok lendítik. Tökéletesen ismerők a műnek a vonatkozásaiban magán hordja a nagyvonalúság kétszázötven évjeit.

Havadi Nagy Ilona az életvezetés eszközeivel mintázza szerepét. **Majlath Mária** túlfűtött temperamentuma többször a lényegi hangulathoz valóvára esik. **Abá Ildikó** játékból hiányzik az átélés ösztöne és ezoroni esik az úres pózolás vonalára. **Deésy Jenő** az élet tüzéből kikopott, lehiggadt és hűvösre törekvő típus, precíz, színekkel mintázza. **Beloczay István** játékból az élet szín padára visszavágyó, nagy komédiás drámaisága szűzárkú eszközökkel megfogalmazásban. **Deák Sándor** intellektusa maradék nélkül érvényesül. **Márki Ceza, Perényi Kálmán, Rajz János** és **Szabó Samu** egyaránt megállítják a természetnek igazi értékeit. **Arany Károly** és **Ujvárosi Károly** értékes színfoltjai az előadásnak. **Poor Jenő, Horváth Jenő, Fodor István, Arany Aladar** és **Oláh György** jó közreműködésükkel ki a színvonalas előadást együttesít.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Ma, csütörtökön május 17-én

Gorkij Maxim remekműve

Az éjjeli menedékhely

Kezdeté 7/26 órákor

— **Értesítjük az összes Máv, nyugdíjasokat, nyugböréseket, ezek özvegyeit, árvaikat,** hogy az 1945. április hó 1-től járó nyugellátásuk különbözettét f. hó 17-én reggel 8 óráig 12-ig, d. u. 2—6 óráig fizetjük Debrecen állomáson. Egyben fentiek részére az arkepes igazolvány érvényesítéséhez szükséges nyomtatványt átvehetik a tüzelőanyagnyilvántartó hivatalban. Üzletvezető.

— **Felkérem az összes datárdak elnökséget,** hogy pénteken délután 5 órákor a Szövetég helyiségében az ügy fontoságára való tekintettel, pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Egésznapos kirándulást rendez a MADISZ** pünkösd hétfőn a Nagyerdőbe és az egyetemi sporttelepre. Gyülekezést reggel 8 órákor a Kálvin-téren, egy napi élelemmel.

— **Műsorral egybekötött nagyszabású** lesz 19-én, szombaton, pünkösd vasárnapra virradó éjjel az Arany Bika díszteremben. Kezdeté este 7/9 órákor, vége reggel 6 órákor. Felszerelési alap javára rendezi a MADISZ sportszervezete. MADISZ tagok elővételben kaphatnak jegyet (kedvezményes) hétköznap délután 4—5 között.

— **Isteniszteletet a Kápolnási-utcai templomban** csütörtök este 8 ó 30 p. péntek reggel 7 ó 30 p. este 8 ó 15 p. szombat reggel 7 ó 30 p. máskor 9 ó körül, délután 5 ó 30 p. este 8 ó 50 p. szombat kezdete 7 ó 50 p. kimenetel 9 ó. Hétköznap reggel 6 ó 30 p. este 8 ó 30 p. Vallásügyi bizottság.

— **Juhász Nagy Sándor búcsúelőadása a Szabad Egyetemen.** A debreceni Szabad Egyetem programjában változás állott be. Juhász Nagy Sándor, ki rövidesen el is hagyja Debrecen, a Szabad Egyetem legközelebbi előadásán búcsúzik Debrecenről. Előadását a MADISZ helyiségében tartja meg pénteken délután 5 órákor „Világállam” címmel.

— **A vendéglős szakosztály f. hó 18-án,** pénteken délután 4 órákor szakosztályi ülést tart az Ipartestület 7-es sz. tanácstermében. Elnökség.

— **Felhívás.** Felhívjuk mindazokat, akik az alant felsorolt rendőrségi tisztviselőkről népelles, vagy nemzetellenes magatartásokról és cselekedeteikről tudnak, jelentkezzenek a rendőrség politikai osztálya II. em. 86. sz. szobában. Szabó Gyula rendőrtámasos, Szegedi György volt detektív, Szilasi Imre volt rendőrfőtörzsmester, Asztalos Sándor volt detektív, Marsal János r. tiszt, Papp Béla detektív, Gacsó Sándor polg. nyom., Dr. Szabó Zsigmond r. tan., Sári István volt detektív, Falusi Tibor volt detektív.

— **Uj tászkagramofon kitérő lemezekkel** eladó. Beresényi-utca 53. (8)

— **Murgács Kálmán nótaköltő a Népbírósgá el kerül**

A Magyar Szövegírók és Zeneszerzők Szövetségében folytak a tagok igazolásai.

— **Órökké kizárták a tagok közül Vaszary Jánost és dr. Liszt Nándort,** akiknek műveit Magyarországon többé nem játszhatják.

— **Murgács Kálmán nótaköltő nyilas magatartása, reakcióis tevékenysége miatt háborús bűnösnek deklarálták és fratait nótáival, többek között „Reszket most a keze-lába” című, a nyilasoknál népszerű dalának mellékésével a Népbírósgához tették át.** Szerzeményeit többé nem szabad játszani az országban.

— **Vince Ottót, az Operaház volt karmesterét (Innocent-Vince Ernő testvéröccsét), 3 évi halgátsra ítélték.** Akom Lajos orgonaművész és zeneszerző műveit fél évig nem lehet játszani.

— **BORSY GÁBORNÉ B. Nagy Margit**

21 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 3 órákor lesz a diszravatalozó teremből. Halálát terjen kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

Lakás: Miklós-utca 49. szám. Gebauer temetkezési vállalat.

— **Lábos Béla**

ny. kir. ítéletből tanácselnök 68 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön 4 órákor lesz a diszravatalozó teremből. Halálát feleségén, gyermekein, vejein és unokáin kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

Lakás: Komlóssy-út 8-b. szám. Gebauer temetkezési vállalat.

SZAKSZERVEZETI ÜGYEK

— **Nyomdászok figyelme!** Ma csütörtökön délelőtt 11 órákor az éjjel dolgozóknak, délután 1/5 órákor a napnál dolgozóknak (rokkantoknak is) be számoltartunk a budapesti utról.

— **A termelői bizottság** nyomatékosan felhívja az üzemenyag hiánya miatt álló traktorüzemeket, hogy üzem anyagait azonnal jelentkezzenek a szokott helyen, üzemenyag érkezett.

— **Felhívom azokat az építőmunkásokat** akik a Horthy-korházban dolgoztak. 1945 március 5—10-ig és március 12—17-ig, hogy visszatérjenek a elmaradt munkabéret az építők titkárnál jelentkezzenek.

— **Fodrász munkások** szakszervezetébe beiratkozásnál utolsó hatánap május 18. péntek délután 4—7-ig a szakszervezetek székházában.

— **Mindazok, az István-malmi munkások,** akik 1945 október hó 19-ig a vállalat kötelekbe tartoztak, így a kegydíjeseik és nyugdíjasok, a fizetésük felvétele végett 17. 18. 19-én Kétnálom-u. 7. sz. alatt jelentkezzenek.

— **Böripari munkások ösztöztelése** május 19-én, szombaton délután 5 órákor vezetési ülést tart.

— **A gazdasági tanárok** szakszervezete május 19-én szombat délelőtt 10 órákor taggyűlést tart a szakszervezeti székházában.

— **A gyógyszerári és gyógyszeripari munkások** május 19-én szombat délután 5 órákor taggyűlést tartanak a szakszervezeti székházában.

— **Konyha, virág-, gyümölcskertészek** szombaton május 19-én délután 2 órákor ülést tartanak. Minden tag jelenjen meg. Nem tagok még ez alkalommal beléphetnek a szakszervezethe.

— **EGY jó erős, nyolcéves kanca,** jó kocsis jó szerszám. Együtt eladó. Cim a kiadóba 1089

— **BARNA Béla dr.** hadapród-örösmester, 6-ik tehérgépkocsizó osztálynál utóljára Bógótn volt, aki tud róla, ezisvekedjen szüleit értesíteni. Lajos király-tér 3 1090

— **JUTALMAT** adunk annak, aki D. V. jelzésű, elűnt vas szeszeshordóink és borszivattyúhoz való vaettag gumicsövök felkutatásában segítünk. Titoktartást biztositunk. Városi szeszület — Rozsa-utca 3 1088

— **ÁTADOM** Rákóczi piac és Csapó-u. saroknál lévő üz. letelehségem. Cim a kiadóba 1086

— **EGY 26 éves iparossegd** feleségül venne egy hozzáilló özvegyt vagy elvált aszonyt némi hozományval. Cseh István, Hatvan-u. 61 1087

— **SZERENY** háztartásom minden munkájára keresek fiatal nőt kiutakással. Bathány-u. 16 1085

— **EGY jóhangú zongora** eladó. Eötvös-u. 38 sz. kereszt épület 1082

— **BEVEZETETT** textilüzletem kezdésért társat közreműködésel keresek. Cim a kiadóban 1081

— **KERESSEK** ikergyermekeköt, 4 drb. ikereblakot, 2 drb. WC cserépkályhát, 2 drb. WC csészét, 4 méteres létrát. Monti ezredes-u. 7 1055

— **SEGÉD.** és tanulóanyagot felvevő a Mária szalon. Alföldi palota 1080

— **FIZIKAI** vagy bármilyen irodai munkát elvállaló fiatal munkást Szokásos nap-számber jellegű 1079

— **ÜGYES** fiút borbélytanulónak teljes ellátással felvevő. Csapó-u. 3 1078

— **ÜVEGLÉNYEK** 9 x 12 és 10 x 15 cm-es nagyszabású eladók. Tokés és Horváth fotó. Simonffy-u. 1 1045

— **NYÁRI** barna bőr női cipő, 36-os eladó vagy elcserelehető. Tűsek Piac 30 1046

— **EGY fuvaroszekér** eladó. Kishegyesi-út 12 1047

— **KIADÓ** különbejáratú bútorozott szoba ágyművel, káddal, Gólya-u. 8 1048

— **ELCSERELNEM** kerékpáromat bőrvarrógéppel. 44-es új bőrtápu félcipőmet egy oltyón sötét ruháért. Csokonai-utca 8 1049

— **SZÉKÉREBT** sertiért adok. Mester-u. 51 1050

— **MERLEG** javítást vállalom. Révész-tér 2. Kistemplom mellett 1399

— **FÉRFI** ruhák eladók. György Miklós-u. 34 1976

— **KETTŐ** utcai szoba helyre. állításért kiadó. Piac-utca 6 1977

— **ELADÓ** komplett háló- és konyhabútor. Bethlen-utca 36. fűszerüzlet 1051

— **FÜSZERÜZLETNEK** alkalmas helyiséget keresek forgalmas helyen, esetleg lakással. Kisebb javításhoz hozzájárulok. Cim a kiadóba 1052

— **PIANINÓ** bérbeadó, mindenféle hangszertartó veszek — Tancsér. Bathány 1 1053

— **További tagfelvételt** beszűnteti a **EGYESTEL** **A Munkás Gyermekebarát Egyesület** folyó hó 17-én, csütörtökön délután 4 óráig kezdettel vezetési ülést tart.

SPORT

— **Budapesten a bajnokság harmadik fordulója** a Ferencváros 1:0-ra legyőzte az UTE-t, Vasas—Z. MADISZ 2:2, MAVAG—GANZ 7:1, PeMTK—B. Barátság 7:0, MTK—NSC 5:0, a nap legnagyobb meglepetése, hogy a Csepel fiataljai 13:0-ra legyőzték a bajnokjelölt Kiepeket.

— **Egész sereg debreceni játékos rugja budapesti csapatokban a labdát.** Markos, Lukács az MTK-ban, Nádas a Vasasban, Ilie a BVSC-ben, Nagy II. a Dózsa-ban, Kristóf a Törekvésben játszanak.

— **Combos Ferenc kerületi sportszövetségi főtákar hazaérkezett Budapestről,** ahol megbeszéléseket folytatott a labdarúgó-bajnokság kiírásával kapcsolatban. A DMTE, DVSC, Dohánygyár, Debreceni MADISZ, Hajdúbozormény, Nyíregyháza, Püspökkladány, Mátészalka, Károlyi, Derecske csapatainak részvételével közösen megindulnak a bajnoki küzdelmek.

— **A Dicsőéri utcai sporttelepen nagyszabású labdarúgóturna** lesz pünkösd két-napján négy csapat, a Szolnok, Miskolci MTE, DVSC és DMTE részvételével. Első nap fél 4 órákor DVSC-Miskolci MTE, 5 órákor DMTE—Szolnok, pünkösd hétfőjén pedig fél 4 órákor DMTE—Miskolci MTE, 5 órákor DVSC—Szolnok mérkőzések lesznek. A debreceni közönség hosszú idő óta nem látta Debrecenben elsőosztályú csapatok küz-

delmét és most a Szolnok legjobb beszedésében Kispéterrel, Szántóval, Kolláttal, Korommal, Csabaival Horváttal érkezik Debrecenbe, de kitűnő együttese a Miskolci MTE gárdája is. Kérdelmek a jó formában lévő két debreceni csapatnál nagyszériás sportot ígér.

— **A miskolci ökölvívók és birkózók a DMTE gárdájával veszik fel a küzdelmet** vasárnap délelőtt fél 11 óráig kezdettel az Arany Bika díszteremben megrendezésre kerülő ökölvívó és birkózó mérkőzéseken.

— **Mihályfi II., a DVSC országos bajnok birkózója** hazakerkezett Debrecenbe. A DVSC birkózói Gedeon és Mihályfi I-et is várják hazára és Tarányi mester keze alatt hamarosan együtt lesz az országos bajnok debreceni birkózóvárára.

— **Kerékpáros pályaverseny az egyetemi sporttelepen.** A debreceni Szabadegyesület Egyesület a MADISZ-szel karöltve pünkösd hétfőjén délután fél 4 óráig kezdettel pályaversenyt rendez. Ez a verseny erőpróbája lesz a június hó 3-án megtartandó bajnokságnak. Ugyanis ekkor dől el Debrecen 1945. évi pályabajnoksága. A versenyen felvonnak a város legjobb kerékpáros versenyzőit, de mellettük lesz tehetségutató verseny is. A verseny rendezőségét felhívja a kerékpárosokat, hogy ezzel az eddig elnyomott sporttal ismerkedjenek meg és minél többen jelentkezzenek a tehetségutató versenyre. Gazdag műsor fogja a nézőket szórakoztatni. Különösen nagy érdeklődés kísér a lejeltező kiscsapat versenyt és a 20 körös páros futást versenyt. Verseny közben zene, utána tánc lesz.

— **A kerületi sportszövetség elnöksége** szombaton délután 5 órákor fontos ügyben ülést tart.

— **KERESSEK** bútorozott szobát 2 személy részére. Konyha használattal, ajánlatok állampénzeseti hivatalba küldendők 1101

— **KIADÓ** bútorozott szoba a belvárosban azonnal, idősebb úrnak vagy úriasszonynak, megbeszélésre a kiadóhivatalba. Olecsó jellegű 1099

— **SZINHAZ** közelében különbejáratú bútorozott szobát keres fiatal szűzsz. Jellegű Armegjelöléssel kiadóba 1100

— **ELADÓ** adómentes emeleti alapú épített villa, 400 kvadrátos gyümölcsös, Lajos király-termeléssel, Sámsom-utón adómentes ház, nem bomlasztásos, Hadházi-utca melletti villatelek. Monostor-pályánál többalakú ház 27.500. Kovács József ingatlanközvetítő. Homok 82 1098

— **CEMENT** nagyobb tételben eladó. Ajánlatot Cement jellegű kiadóba 1094

— **KI** tud Zsiga Boldizsár rep. székéről. Tiszalokon volt utolsó állomása (Tpsz Sz 775). Kérem, aki tud róla, értesítse menetszössenyát. Fülöp Sárika, Zilah, Zankov utca 17 1097

— **EGY** szoba konyhás lakás és két szoba bútorozva vagy egyik bútor, de mindegyik ágyművel nélkül a közelbi kertben kiadó. Ajánlatot kiadóba kérek 1093

— **ELADÓ** asztaltűzhely, csempe, megtekinthető kimentől egy óráig. Kölesey 10 2

— **KETTŐSZOBÁS** cserkényforás lakásomat elcserelelném egy szobával. Széchenyi-u. 21. Kettő ajtó 1092

— **KARÁCSONY** előtt Pázmándfalva vagy Győrszentmártonba áttelepült 8. számú tábori körházzal ha valaki hazafőt, vezető orvosáról és családjáról dr. Egey Zoltánról tud, értesítsen, halásan kérem. Kiszely Gyuláné. Bathány-utca 24 1091

— **HAMS** lovat adok fejtehető, nért és két velleztölt malacot. Geréb-telét, Irón-u. 24 1090

— **JERKŐ** utcán 2 szobás lakás 640 kvadrát telken kiadvatásért bérbeadó. Czelelő, Szent Anna-ú. 42 1059

— **TAGAS** úres szobát keresek albérletbe, konyha, esetleg fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban 1064

— **CUKROT** adok Insulinért. Kiss Ferenc, Rákóczi-u. 32 1062

— **KERESSEM** Hatvan György t. hdp. Utolsó levelet a J. 643. számról írt 1062

— **GYARJUFONAL** van eladó. Tanító-u. 14. ugvanott 1 ábr 39-es körömpő 1063

— **FEKETE** szövet, 3 méter, eladó, Mózsiák, Vár-utca 4. 1043

— **A VOLT** Horonyi fodrászüzlet áthelyezve úgy a régi személyzettel, mint a régi jó anyagokkal. Hatvan-u. 69. 1977

— **EGY 2 éves** hűvös mangalicacoca eladó vagy felesbe kiadó. Baross-u. 2. 1975

— **FÜSZERES** tanuló azonnal felvétetik. Baross-u. 2. 1974

— **KERESSEK** 2 szobás lakást Baross-utca környékén. Javítást vállalom. Ajánlatokat Baross-u. 2. sz. alá kérem. 1973

— **EGY** világos keményfaháló eladó. Bueli-utca 4 1055

— **INSULINÉRT** körművesmunkát vállalom. Cim a kiadóban 1064

— **delmét és most a Szolnok legjobb beszedésében Kispéterrel, Szántóval, Kolláttal, Korommal, Csabaival Horváttal érkezik Debrecenbe, de kitűnő együttese a Miskolci MTE gárdája is. Kérdelmek a jó formában lévő két debreceni csapatnál nagyszériás sportot ígér.**

— **A miskolci ökölvívók és birkózók a DMTE gárdájával veszik fel a küzdelmet** vasárnap délelőtt fél 11 óráig kezdettel az Arany Bika díszteremben megrendezésre kerülő ökölvívó és birkózó mérkőzéseken.

— **Mihályfi II., a DVSC országos bajnok birkózója** hazakerkezett Debrecenbe. A DVSC birkózói Gedeon és Mihályfi I-et is várják hazára és Tarányi mester keze alatt hamarosan együtt lesz az országos bajnok debreceni birkózóvárára.

— **Kerékpáros pályaverseny az egyetemi sporttelepen.** A debreceni Szabadegyesület Egyesület a MADISZ-szel karöltve pünkösd hétfőjén délután fél 4 óráig kezdettel pályaversenyt rendez. Ez a verseny erőpróbája lesz a június hó 3-án megtartandó bajnokságnak. Ugyanis ekkor dől el Debrecen 1945. évi pályabajnoksága. A versenyen felvonnak a város legjobb kerékpáros versenyzőit, de mellettük lesz tehetségutató verseny is. A verseny rendezőségét felhívja a kerékpárosokat, hogy ezzel az eddig elnyomott sporttal ismerkedjenek meg és minél többen jelentkezzenek a tehetségutató versenyre. Gazdag műsor fogja a nézőket szórakoztatni. Különösen nagy érdeklődés kísér a lejeltező kiscsapat versenyt és a 20 körös páros futást versenyt. Verseny közben zene, utána tánc lesz.

— **A kerületi sportszövetség elnöksége** szombaton délután 5 órákor fontos ügyben ülést tart.

— **KERESSEK** bútorozott szobát 2 személy részére. Konyha használattal, ajánlatok állampénzeseti hivatalba küldendők 1101

— **KIADÓ** bútorozott szoba a belvárosban azonnal, idősebb úrnak vagy úriasszonynak, megbeszélésre a kiadóhivatalba. Olecsó jellegű 1099

— **SZINHAZ** közelében különbejáratú bútorozott szobát keres fiatal szűzsz. Jellegű Armegjelöléssel kiadóba 1100

— **ELADÓ** adómentes emeleti alapú épített villa, 400 kvadrátos gyümölcsös, Lajos király-termeléssel, Sámsom-utón adómentes ház, nem bomlasztásos, Hadházi-utca melletti villatelek. Monostor-pályánál többalakú ház 27.500. Kovács József ingatlanközvetítő. Homok 82 1098

— **CEMENT** nagyobb tételben eladó. Ajánlatot Cement jellegű kiadóba 1094

— **KI** tud Zsiga Boldizsár rep. székéről. Tiszalokon volt utolsó állomása (Tpsz Sz 775). Kérem, aki tud róla, értesítse menetszössenyát. Fülöp Sárika, Zilah, Zankov utca 17 1097

— **EGY** szoba konyhás lakás és két szoba bútorozva vagy egyik bútor, de mindegyik ágyművel nélkül a közelbi kertben kiadó. Ajánlatot kiadóba kérek 1093

— **ELADÓ** asztaltűzhely, csempe, megtekinthető kimentől egy óráig. Kölesey 10 2

— **KETTŐSZOBÁS** cserkényforás lakásomat elcserelelném egy szobával. Széchenyi-u. 21. Kettő ajtó 1092

— **KARÁCSONY** előtt Pázmándfalva vagy Győrszentm